

**EKSĀMENS BIZNESĀ
EKONOMISKAJOS PAMATOS
12. KLASEI**

2010. gada 9. jūnijā
SKOLĒNA DARBA LAPA
1. daļa

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

1. uzdevums (19 punkti).

Apvelc ar apli pareizo atbildi! (Katram jautājumam ir tikai viena pareiza atbilde.)

Aizpilda skolotājs:

1. Kurš apgalvojums vislabāk atspoguļo ekonomikas pamatproblēmu?
  - A valdībai jāveic pasākumi, kas sekmētu ekonomikas izaugsmi
  - B valdībai jāveic pasākumi, lai bezdarba līmenis nepārsniegtu 5%
  - C tirgum jāražo tik daudz preču, lai apmierinātu visu pircēju pieprasījumu
  - D Aldis grib nopirkt mobilo telefonu un i-Podu, bet naudas pietiek tikai vienam pirkumam
2. Kādas izmaiņas notiks preces A tirgū, ja pārdevēji samazinās preces A cenu?
  - A palielināsies preces A pieprasījums
  - B samazināsies preces A piedāvātais daudzums
  - C palielināsies preces A pieprasītais daudzums
  - D samazināsies preces A piedāvājums
3. Preces B tirgus cena ir Ls 20. Kā mainīsies preces B cena, ja palielināsies šīs preces piedāvājums, bet pārējie nosacījumi paliks nemainīgi?
  - A preces B cena samazināsies
  - B preces B cena paaugstināsies
  - C preces B cena paliks nemainīga – Ls 20
  - D pēc dotās informācijas nevar noteikt
4. Ādams Smits uzskatīja, ka visas problēmas ekonomikā atrisina tirgus. Ko nespēj nodrošināt tirgus mehānisms mūsdienās?
  - A ražošanas resursu sadali
  - B saražoto preču un pakalpojumu sadali
  - C vienmērīgu un taisnīgu ienākumu sadali
  - D preču ražošanu individuālam patēriņam
5. Kuru uzņēmuma veidu dibinot LR Komerclikumā paredzēts iemaksāt minimālo dibināšanas kapitālu?
  - A individuālo komersantu (IK) un pilnsabiedrību (PS)
  - B akciju sabiedrību (AS) un sabiedrību ar ierobežotu atbildību (SIA)
  - C individuālo komersantu (IK), pilnsabiedrību (PS) un akciju sabiedrību (AS)
  - D dibinot jebkura veida uzņēmumu
6. Kurš bezdarba veids palielinās ekonomikas lejupslīdes fāzē?
  - A frikcionālais bezdarbs
  - B strukturālais bezdarbs
  - C cikliskais bezdarbs
  - D sezonālais bezdarbs
7. Kura institūcija Latvijā īsteno monetāro politiku?
  - A Ministru kabinets jeb valdība
  - B Finanšu ministrija
  - C Latvijas Banka jeb centrālā banka
  - D Latvijas Komercbanku asociācija

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. Ja makroekonomiskais līdzsvars ir izveidojies kopējā piedāvājuma (AS) klasiskajā (vertikālajā) segmentā, kādas sekas izraisīs ievērojama valdības izdevumu (pensiju) palielināšana?
- A palielināsies kopējais pieprasījums (AD) un reālais IKP
  - B palielināsies kopējais pieprasījums (AD), un cenu līmenis pieaugs
  - C palielināsies kopējais piedāvājums (AS) un reālais IKP
  - D palielināsies kopējais pieprasījums (AD), bet samazināsies reālais IKP un cenu līmenis
8. ____
9. Uzņēmuma noliktavā palielinās preces C krājumi. Kā uzņēmums varētu samazināt šīs preces krājumus?
- A samazinot preces C cenu
  - B paaugstinot preces C cenu
  - C palielinot šīs preces ražošanu
  - D uzlabojot preces C ražošanas tehnoloģiju
9. ____
10. Uzņēmumam ir kredīts bankā. Kurās izmaksās tiek iekļauta kredīta pamatsummas atmaksa un procentu maksājumi?
- A mainīgajās izmaksās (VC)
  - B pastāvīgajās izmaksās (FC)
  - C galējās izmaksās (MC)
  - D vidējās mainīgajās izmaksās (AVC)
10. ____
11. Kādas tiesības ir nostiprinātas parastajā akcijā?
- A saņemt dividendes
  - B piedalīties akcionāru sapulcē
  - C apliecina īpašnieka līdzdalību sabiedrības pamatkapitālā, dod iespēju saņemt dividendi un likvidācijas kvotu, piedalīties akcionāru sapulcē
  - D apliecina līdzdalību sabiedrības pamatkapitālā, dod iespēju saņemt dividendi un likvidācijas kvotu, strādāt akciju sabiedrības padomē un valdē
11. ____
12. Ko parāda galējais derīgums (MU)?
- A kādu kopējo derīgumu gūst patērētājs, patērējot noteiktu preces vienību skaitu
  - B par cik izmainās kopējais derīgums, palielinot patēriņu par vienu vienību
  - C kādu derīgumu gūst patērētājs, patērējot jebkuru preces vienību
  - D kādu maksimālo kopējo derīgumu spēj gūt patērētājs, patērējot konkrētu preci
12. ____
13. Kurš apgalvojums ir patiess, ja zināms, ka valstij ir absolūtā priekšrocība kviešu ražošanā?
- A valsts spēj kviešus ražot ar mazākām izmaksām
  - B valstij vajadzētu importēt kviešus
  - C valstij nevajadzētu specializēties kviešu ražošanā
  - D valstij vajadzētu noteikt kviešiem ievadmitas nodokli
13. ____
14. Kas ir peļņa?
- A samaksa par darbu
  - B samaksa par kapitāla izmantošanu
  - C samaksa par uzņēmējspējām
  - D samaksa, ko saņem dabas resursu īpašnieki
14. ____
15. Kā varētu palielināt naudas ieņēmumus, ja zināms, ka preces A pieprasījuma (cenas) elastības koeficients $e = 2$?
- A pazeminot preces A cenu
  - B palielinot preces A ražošanas apjomu
  - C samazinot preces A ražošanas apjomu
  - D paaugstinot preces A cenu
15. ____

16. Kura iedzīvotāju grupa ir uzskatāma par darbaspēku?

- A visi iedzīvotāji
- B iedzīvotāji darbaspējas vecumā
- C ekonomiski aktīvie iedzīvotāji, t. i., nodarbinātie un aktīvie darba meklētāji
- D tikai nodarbinātie iedzīvotāji

16.____

17. Kāda sakarība ekonomikā bieži vien veidojas starp bezdarbu un inflāciju?

- A ja ir augsts inflācijas temps, ekonomikā ir zems bezdarba līmenis
- B ja ir augsts inflācijas temps, ekonomikā ir arī augsts bezdarba līmenis
- C ja ir zems inflācijas temps, ekonomikā ir arī zems bezdarba līmenis
- D ekonomikā nav izteiktas sakarības (saistības) starp bezdarba līmeni un inflācijas tempu

17.____

18. Kurš būs ieguvējs no straujas un neparedzētas inflācijas?

- A Uģis, jo no drauga aizņēmis Ls 100 un solījis atdot naudu pēc pusgada
- B Iveta ir aizdevusi Ls 100 uz gadu
- C dzīvokļa īpašnieks, kurš īsi pirms inflācijas sākšanās noslēdzis Īres līgumu uz trim gadiem
- D naudas noguldītājs, viņam inflācijas laikā (10% gadā) komercbanka palielina noguldījuma likmi no 5% līdz 8% gadā

18.____

19. Kādas sekas izraisīs muitas tarifa noteikšana precei C?

- A paaugstināsies importa preces C cena un tās pieprasītais daudzums
- B paaugstināsies importa preces C cena, palielināsies identiskas preces C ražošana iekšzemē, tās pieprasītais daudzums samazināsies
- C palielināsies preces C imports
- D palielināsies preces C pieprasījums iekšzemē

19.____

Kopā par
1. uzd.:
_____

2. uzdevums (5 punkti).

Tabulā aprakstītas dažādas sadzīves situācijas. Ieraksti bezdarba veidu, kurš atbilst dotajai situācijai!

Nr. p.k.	Situācija	Bezdarba veids
1.	Anita pārcēlās no Rīgas uz Siguldu un meklē darbu savā specialitātē tuvāk dzīvesvietai.	
2.	Firmas īpašnieks nopirka jaunu sveču iesaiņošanas iekārtu un atlaida no darba divus strādniekus.	
3.	Evitu neapmierināja atalgojums advokātu birojā, viņa aizgāja no darba un meklē labāk atalgotu darba vietu.	
4.	Kārsavā samazinājās pieprasījums pēc kulinārijas izstrādājumiem. Uzņēmums slēdza ražošanas cehu pilsētā, un ceha strādnieki zaudēja darbu. Toties Rēzeknē pieprasījums pieauga, un uzņēmums tur atvēra jaunu cehu.	
5.	Jāņa tētis ir bezdarbnieks, jo viņa uzņēmumā ir samazinājusies produkcijas izlaide. Uzlabojoties ekonomiskajai situācijai, viņš cer atrast darbu savā iepriekšējā uzņēmumā.	

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Kopā par
2. uzd.: _____**3. uzdevums (6 punkti).**

Tabulā ar X atzīmē pareizo atbildi!

	Apgalvojums	Patiess	Aplams
1.	Darba līgums ir rakstveida vienošanās starp darba devēju un arodbiedrību.		
2.	Izmaksu inflācija rodas izejmateriālu un darbaspēka izmaksu palielināšanās dēļ.		
3.	Ievedmuita sadārdzina importētās preces.		
4.	Reālais IKP vienmēr ir mazāks par nominālo IKP.		
5.	Edmunds ir SIA līdzīpašnieks un regulāri reizi gadā saņem dividendes.		
6.	Viena no komercbanku funkcijām ir skaidras naudas izlaišana apgrozībā.		

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

Kopā par
3. uzd.: _____

4. uzdevums (7 punkti).**Rūpīgi izlasi uzdevumu! Aizpildi tabulu!**

Avotu ģimene maijā saņēma šādus ienākumus: tētis saņēma darba algu Ls 800 un prēmiju Ls 120, par sev piederošajām uzņēmuma akcijām viņš šajā mēnesī saņēma Ls 90; mamma par mantojumā iegūto zemi, kuru apstrādā radu ģimene, saņēma Ls 60; vecmāmiņai, kā parasti, pensija bija Ls 164; meitai Luīzei ir termiņnoguldījums bankā Ls 5000, viņa izņēma aprēķinātos procentu maksājumus – 1% no noguldītās summas par maija mēnesi; par mazo brāli mamma saņēma pabalstu – Ls 12.

Samaksa par darbu (Ls)	Dividendes (Ls)	Procenti (Ls)	Rente (Ls)	Transfertmaksājumi (Ls)

1. ____

2. ____

3. ____

4. ____

5. ____

6. ____

7. ____

Kopā par
4. uzd.:**5. uzdevums (5 punkti).**

Minētajiem ekonomikas jēdzieniem atrodi atbilstošu definīciju un ieraksti tabulā pareizās atbildes burtu! (Uzmanību! Ir dotas liekas definīcijas.)

Jēdziens	Burts	Definīcija
1 Peļņa		A Vispārējs cenu līmeņa pieaugums
2 Iekšzemes kopprodukts		B Kopējo ieņēmumu un kopējo izmaksu starpība
3 Tirgus		C Pārdevēja ieņēmumi no pārdotajām precēm
4 Grāmatvedības peļņa		D Situācija, kad pirmās nepieciešamības preces kļūst dārgākas
5 Inflācija		E Valsts tautsaimniecībā gada laikā saražotās preces un pakalpojumi naudas izteiksmē
		F Tirgošanās vieta, laukums
		G Samaksa par ražošanas faktoru uzņēmējspējas
		H Ekonomisks process, kas saved kopā preces pircējus un pārdevējus
		I Valsts tautsaimniecībā gada laikā saražotais galaprodukts naudas izteiksmē

1. ____

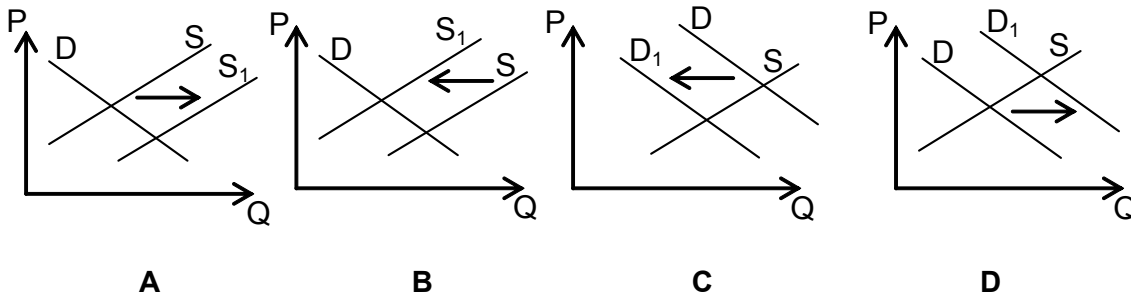
2. ____

3. ____

4. ____

5. ____

Kopā par
5. uzd.:

6. uzdevums (5 punkti).**Zīmējumos attēlotas izmaiņas tenisa bumbiņu tirgū.****Atzīmē tabulā ar X, kurš attēls atbilst katrai no dotajām situācijām!**

Nr. p. k.	Situācijas apraksts	A	B	C	D
1	Teniss kļūst arvien populārāks kā brīvā laika pavadīšanas veids.				
2	Sadārdzinās tenisa bumbiņu izejvielas.				
3	Vairāki rotaļlietu ražotāji uzsāk ražot tenisa bumbiņas.				
4	Valdība paaugstina nodokļu likmes uzņēmējdarbībai.				
5	Samazinās iedzīvotāju ienākumi.				

1. ___

2. ___

3. ___

4. ___

5. ___

Kopā par
6. uzd.:

_____

Kopā par
1. daļu:

_____

**EKSĀMENS BIZNESĀ
EKONOMISKAJOS PAMATOS
12. KLASEI**
2010. gada 9. jūnijā
SKOLĒNA DARBA LAPA
2. daļa

Vārds _____
Uzvārds _____
Klase _____
Skola _____

1. uzdevums (7 punkti).

Rūpīgi izlasi tekstu! No iekavās dotajiem vārdiem izvēlies pareizo un ieraksti to tekstā norādītajā vietā! Lieto pareizos locījumus un laikus!

Ekonomiskā aktivitāte paaugstinās, ekonomika ir augšupejas fāzē. Valstī cenu līmenis arvien _____ (pieaug, samazinās) un bezdarbs _____ (palielinās, samazinās). Valdība apzinās, ka tai jāpalēnina ekonomiskās attīstības tempi, tāpēc tā izmanto _____ (stimulējošā fiskālā politika, ierobežojošā fiskālā politika, stimulējošā monetārā politika). Īstenojot šo politiku, nodokļu likmes ir _____ (jāpaaugstina, jāsamazina) un valdības izdevumi ir _____ (jāsamazina, jāpalielina). Valsts centrālā banka šajā situācijā regulē naudas piedāvājumu – obligāto rezervju normu tā _____ (palielina, pazemina) un sāk vērtspapīru un ārvalstu valūtas _____ (pirkšana, pārdošana).

Aizpilda skolotājs:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

2. uzdevums (13 punkti).

Tabulā doti dati par preces pieprasījumu un piedāvājumu.

2.1. Veic aprēķinus un aizpildi tabulas tukšās ailes!

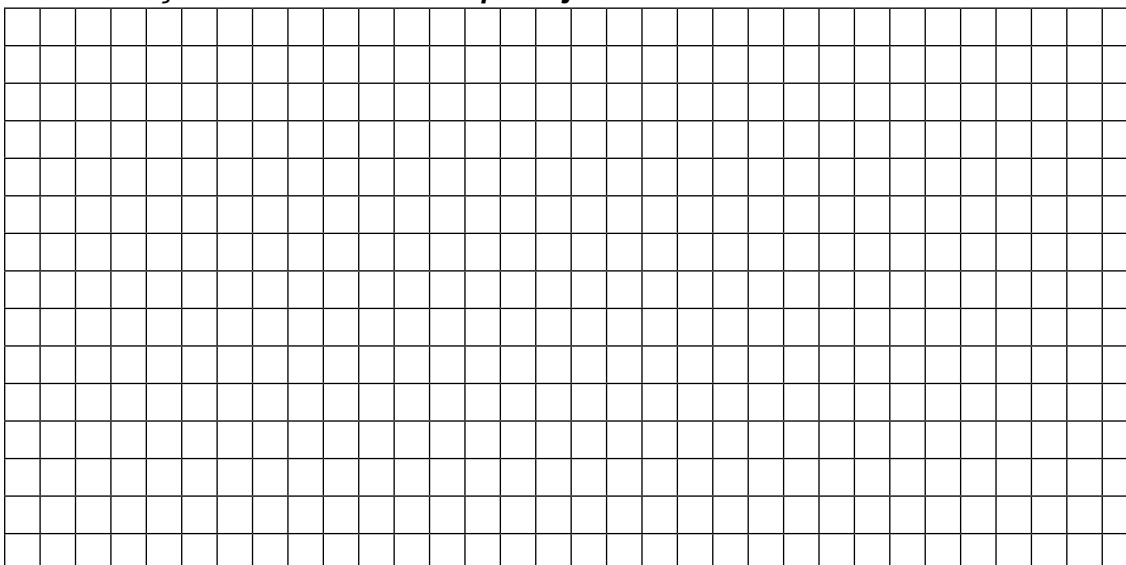
Cena (Ls)	Pieprasītais daudzums (kg)	Piedāvātais daudzums (kg)	Pārpalikums „+” iztrūkums „-” tirgus līdzsvars „+/-” (kg)	Pārdotais daudzums (kg)	Pārdevēja ieņēmumi (Ls)
1,50	220	110			
2,00	160	160			
2,50	120	200			
3,00	80	260			

Kopā par 1. uzd.:

_____

2.1. _____

2.2. Izmantojot tabulā dotos skaitļus, uzzīmē pieprasījuma un piedāvājuma grafiku! Uzraksti līkņu un koordinātu asu apzīmējumus!

2.2. _____

Uzmanību! 2. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

2. uzdevuma turpinājums

2.3. Uzraksti pieprasījuma elastības aprēķināšanas formulu un atšifrē apzīmējumus!

--

2.3. _____

2.4. Aprēķini pieprasījuma elastības koeficientu, ja preces cena pieaug no Ls 2,00 līdz Ls 2,50! (Parādi aprēķina gaitu!)

--

2.4. _____

2.5. Pieprasījums pēc preces ir _____ (elastīgs, neelastīgs, vienādots), jo _____

2.5. _____

Kopā par 2. uzd.: _____

3. uzdevums (9 punkti).

3.1. Uzņēmums darbojas pilnīgas konkurences tirgū, un preces vienības cena ir Ls 50. Aprēķini un aizpildi tukšās vietas tabulā!

Daudzums Q	Pastāvīgās izmaksas FC	Mainīgās izmaksas VC	Kopējās izmaksas TC	Galējās izmaksas MC	Kopējie ieņēmumi TR	Galējie ieņēmumi MR	Peļņa (+/-)
0		0					
1		40					
2	30	70					
3		110					
4		150					
5	30	200					
6		260					

3.1. _____

3.2. Nosaki, kādu preču daudzumu ražot uzņēmumam! Atbilde: _____ vienības.

3.2. _____

3.3. Ar diviem argumentiem pamato, kā noteici uzņēmuma ražošanas apjomu!

3.3. _____

- _____
- _____

Kopā par 3. uzd.: _____

4. uzdevums (4 punkti).

Ivars ir nolēmis noguldīt bankā Ls 10 000 ar termiņu uz 3 mēnešiem. Viņš izvērtē termiņnoguldījumu procentu likmes divās bankās. Banka A piedāvā depozīta likmi 8% gadā un rēķina vienkāršos procentus. Banka B piedāvā depozīta likmi 6% gadā un rēķina saliktos procentus reizi mēnesī.

4.1. Cik latu Ivars saņems pēc trim mēnešiem, noguldot naudu bankā A? (*Parādi aprēķina gaitu!*)

4.1. _____

4.2. Cik latu Ivars saņems pēc 3 mēnešiem, noguldot naudu bankā B? (*Parādi aprēķina gaitu!*)

4.2. _____

4.3. Kuru banku vajadzētu izvēlēties Ivaram? Kāpēc?

4.3. _____

5. uzdevums (10 punkti).

Vita Puķīte mēnesī nopelna bruto darba algu Ls 600 un saņem arī premiālo piemaksu Ls 120. Viņai ir divi bērni. Dēls strādā, bet meita mācās 5. klasē un ir mammas apgādībā. **Izmantojot Latvijā noteiktās nodokļu likmes un atvieglojumus par apgādībā esošām personām, aprēķini prasīto! Parādi aprēķina gaitu!**

5.1. Vitas bruto ienākumi mēnesī Ls _____

Kopā par
4. uzd.: _____

5.1. _____

5.2. Darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (sociālais nodoklis) _____ %,

darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (sociālais nodoklis)

_____ Ls _____

5.2. _____

5.3. Neapliekamais minimums un atvieglojumi par apgādājamajiem:

_____ Ls _____

5.3. _____

5.4. Ienākums, no kura aprēķināts iedzīvotāju ienākuma nodoklis (apliekamais ienākums):

_____ Ls _____

5.4. _____

5.5. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme: _____ %,

iedzīvotāju ienākuma nodoklis _____ Ls _____

5.5. _____

5.6. Vitas neto darba alga _____ Ls _____

5.6. _____

5.7. Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksa (sociālais nodoklis)

_____ %,

darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksa (sociālais nodoklis)

_____ Ls _____ .

5.7. _____

Kopā par
5. uzd.: _____

6. uzdevums (6 punkti).

Tabulā apkopota informācija par valūtas kursu latos maiņas punktā 15. martā un 15. novembrī.

Valūta	15.03.		15.11.	
	pērk	pārdod	pērk	pārdod
EEK	0,0440	0,0520	0,0455	0,0550
USD	0,5500	0,5600	0,5400	0,5500
EUR	0,6920	0,7060	0,6980	0,7090

Izmantojot doto informāciju, atbilde uz jautājumiem!

6.1. Nosaki, kuru valūtu kurss laikā no 15. marta līdz 15. novembrim ir paaugstinājies!

6.1. _____

6.2. Aprēķini, cik liela summa latos ir jāpārdod 15. martā, lai iegādātos preci A, kuras cena ir 500 ASV dolāru! (*Parādi aprēķina gaitu!*)

6.2. _____

6.3. Aprēķini, kad izdevīgāk ir iegādāties preci B – 15. martā vai 15. novembrī, ja preces B cena 15. martā un 15. novembrī ir 74, 36 eiro! (*Parādi aprēķina gaitu!*)

6.3. _____

6.4. Nosaki, kā valūtas kursa izmaiņas ietekmēs uzņēmuma ieguvumus vai zaudējumus novembrī, salīdzinot ar martu, ja Latvijas uzņēmums ik mēnesi pārdod Igaunijā 10 000 preču vienību, pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem!

6.4. _____

6.5. Cik Igaunijas kronu iegūsi, ja 15. novembrī pārdosi Ls 200? (*Parādi aprēķina gaitu!*)

6.5. _____

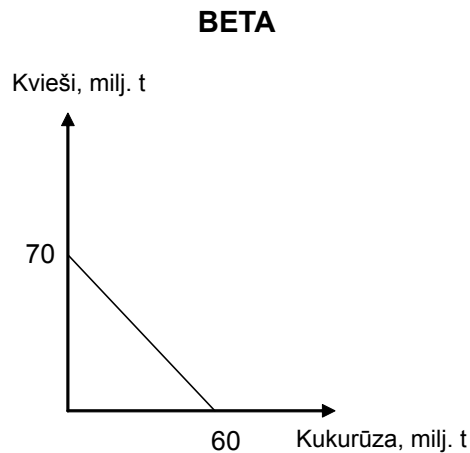
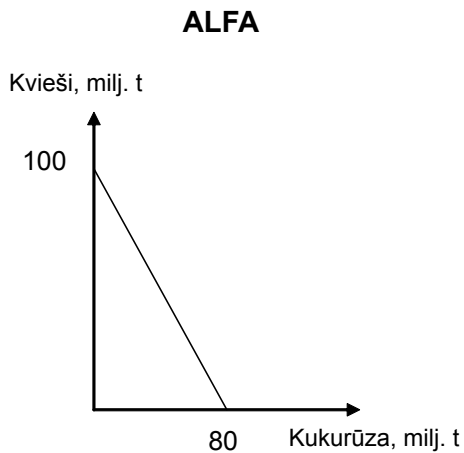
6.6. Laikā no 15. marta līdz 15. novembrim Latvijas Bankas noteiktais eiro oficiālais kurss nemainījās un bija Ls 0,702804. Pamato, kāpēc maiņas punktā noteiktais eiro pirkšanas un pārdošanas kurss atšķīrās no oficiālā eiro kursa!

6.6. _____

Kopā par
6. uzd.:
_____

7. uzdevums (11 punkti).

Divās valstīs „Alfa” un „Beta” var audzēt gan kviešus, gan kukurūzu. Abu valstu ražošanas iespējas gadā kviešu un kukurūzas audzēšanā attēlotas grafikos.

Izmantojot grafikus, nosaki:

7.1. absolūtā priekšrocība kviešu audzēšanā ir valstij _____

7.1. _____

absolūtā priekšrocība kukurūzas audzēšanā ir valstij _____

7.2. Aprēķini 1 tonnas kviešu ražošanas alternatīvas izmaksas valstī „Alfa” un „Beta”!
(Parādi aprēķina gaitu!)

Alfa _____

7.2. _____

Beta _____

7.3. Aprēķini 1 tonnas kukurūzas ražošanas alternatīvas izmaksas valstī „Alfa” un „Beta”!
(Parādi aprēķina gaitu!)

Alfa _____

7.3. _____

Beta _____

7.4. salīdzināmā (relatīvā) priekšrocība kviešu audzēšanā ir valstij _____ ,

jo _____

7.4. _____

7.5. salīdzināmā (relatīvā) priekšrocība kukurūzas audzēšanā ir valstij _____ ,

jo _____

7.5. _____

7.6. Valstij „Alfa” vajadzētu specializēties _____ audzēšanā,
bet valstij „Beta” – _____ audzēšanā.

7.6. _____

Kopā par
7. uzd.:

Kopā par
2. daļu:

**EKSĀMENS BIZNESĀ
EKONOMISKAJOS PAMATOS
12. KLASEI**

2010. gada 9. jūnijā
SKOLĒNA DARBA LAPA
3. daļa

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

3. daļa (12 punkti).

Par daudzu valstu atpalcības cēloni bieži uzskata zemo darba ražīguma līmeni. Pastāv uzskats, ka, tikai paaugstinot darba ražīgumu, var nodrošināt ekonomikas izaugsmi un sabiedrības attīstību. Uzraksti apmēram 200 vārdus garu argumentētu pārspriedumu par tematu:

Kā darba ražīgums ietekmē ekonomikas izaugsmi un iedzīvotāju labklājību?

Pamato savu viedokli, izmantojot zināšanas ekonomikā, lieto ekonomikas jēdzienus un analizē ekonomisko parādību likumsakarības!

Uzmetums.

**EKSĀMENS BIZNESA
EKONOMISKAJOS PAMATOS
12. KLASEI**

2010. gada 9. jūnijā
DARBA VĒRTĒTĀJA LAPA

1. un 2. daļas vērtēšanas kritēriji

Uzd. nr.	Kritēriji	Punktu kopskaits
1. daļa		
1. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	19
2. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	5
3. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	6
4. uzd.	Par katru pareizā vietā ierakstītu skaitli 1 punkts	7
5. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	5
6. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	5
Kopā		47
2. daļa*		
1. uzd.	1 punkts par katru pareizi ievietotu vārdu.	7
2. uzd.	2.1. – 1 punkts par pareizi aizpildītu tabulas kolonnu – kopā 3 p. 2.2. – 1 punkts par pareizi izveidotu koordinātu plakni, 1 punkts par katru uzzīmētu līkni, 1 punkts par pareizi izvietotiem apzīmējumiem – kopā 4 p. 2.3. – 1 punkts par pareizi uzrakstītu formulu, 1 punkts par apzīmējumu atšifrēšanu – kopā 2 p. 2.4. – 1 punkts par pareizi aprēķinātu elastības koeficientu, 1 punkts par parādītu aprēķinu gaitu – kopā 2 p. 2.5. – 1 punkts par pareizu atbildi uz jautājumu, 1 punkts par atbildes pamatojumu – kopā 2 p.	13
3. uzd.	3.1. – 1 punkts par pareizi aizpildītu tabulas kolonnu – kopā 6 p. 3.2. – pareizi noteikts ražošanas apjoms – 1 p. 3.3. – 1 punkts par katru pareizu argumentu – kopā 2 p.	9
4. uzd.	4.1. – pareizi aprēķināts lielums (jābūt parādītai aprēķina gaitai) – 1 p. 4.2. – pareizi aprēķināts lielums (jābūt parādītai aprēķina gaitai) – 1 p. 4.2. – 1 punkts par pareizu atbildi, 1 punkts par pareizu pamatojumu – kopā 2 p.	4
5. uzd.	5.1. – pareizi aprēķināts lielums (jābūt parādītai aprēķina gaitai) – 1 p. 5.2. – 1 punkts par pareizi uzrakstītu procentu likmi, 1 punkts par pareizi aprēķinātu lielumu (jābūt parādītai aprēķina gaitai) – kopā 2 p. 5.3. – pareizi aprēķināts lielums (jābūt parādītai aprēķina gaitai) – 1 p. 5.4. – pareizi aprēķināts lielums (jābūt parādītai aprēķina gaitai) – 1 p. 5.5. – 1 punkts par pareizi uzrakstītu procentu likmi, 1 punkts par pareizi aprēķinātu lielumu (jābūt parādītai aprēķina gaitai) – kopā 2 p. 5.6. – pareizi aprēķināts lielums (jābūt parādītai aprēķina gaitai) – 1 p. 5.7. – 1 punkts par pareizi uzrakstītu procentu likmi, 1 punkts par pareizi aprēķinātu lielumu (jābūt parādītai aprēķina gaitai) – kopā 2 p.	10
6. uzd.	6.1. – pareiza atbilde uz jautājumu – 1 p. 6.2. – pareizi aprēķināts lielums (jābūt parādītai aprēķina gaitai) – 1 p. 6.3. – pareiza atbilde ar aprēķina gaitu – 1 p. 6.4. – pareiza atbilde uz jautājumu – 1 p. 6.5. – pareizi aprēķināts lielums (jābūt parādītai aprēķina gaitai) – 1 p. 6.6. – pareiza atbilde uz jautājumu – 1 p.	6
7. uzd.	7.1. – 1 punkts par katru pareizu atbildi – kopā 2 p. 7.2. – 1 punkts par pareizi aprēķinātām kviešu ražošanas alternatīvām izmaksām katrā valstī – kopā 2 p. 7.3. – 1 punkts par pareizi aprēķinātām kukurūzas ražošanas alternatīvām izmaksām katrā valstī – kopā 2 p. 7.4. – 1 punkts par pareizu atbildi, 1 punkts par pareizu pamatojumu – kopā 2 p. 7.5. – 1 punkts par pareizu atbildi, 1 punkts par pareizu pamatojumu – kopā 2 p. 7.6. – pareizi uzrakstīta atbilde – 1 p.	11
Kopā		60

*Ja skolēns kļūdījies kādā risinājuma solī, tad viņš nesaņem punktu par šo soli, bet turpmākā risinājuma vērtējumu tas neietekmē, ja darbības veiktas pareizi ar kļūdainu starprezultātu.

3. daļa**

Kritēriji Punkti	1. Saturs un organizācija	2. Analīze un argumentācija	3. Ekonomikas fakti un likumsakarības	4. Ekonomikas terminu lietojums un pareizrakstība
3	Saturs pilnībā atbilst tēmai. Domas izklāstītas skaidri, formulēta galvenā ideja.	Izklāstot viedokli, argumentācijā balstās uz atbilstošiem ekonomikas faktiem, ir atklātas un izklāstītas cēloņsakarības.	Korekts faktu un likumsakarību lietojums, ir atklātas likumsakarības.	Korekts ekonomikas terminu un jēdzienu lietojums. Nav kļūdu ekonomikas terminu un jēdzienu rakstībā. Ievēroti rakstības pamatlikumi.
2	Saturs pamatā atbilst tēmai. Apraksts vispārīgs, bet izklāsts loģiski organizēts.	Izklāstot viedokli, argumenti vai pretargumenti ir vispārīgi, nepārliecinoši.	Ekonomikas fakti un likumsakarību lietojumā pieļautas dažas nebūtiskas kļūdas.	Jēdzienu un terminu lietojumā pieļautas nebūtiskas neprecizitātes. Pieļautās kļūdas netraucē uztvert saturu.
1	Apraksts primitīvs, vāji organizēts informācijas izklāsts.	Viedoklis izklāstīts fragmentāri, nepārliecinoša argumentācija.	Minēti daži ekonomikas fakti, nav atklātas likumsakarības.	Būtiskas kļūdas ekonomikas terminu lietojumā vai pareizrakstībā. Teikumu uzbūve un pareizrakstības kļūdas traucē uztvert saturu.
0	Neatbilst tematam, tālāk nav vērtējams.	Nav viedokļa un argumentācijas.	Nav minēti ekonomikas fakti un likumsakarības.	Nav lietoti ekonomikas termini.

** 3. daļā iegūtais punktu skaits jāreizina ar 2.

Kopā par 3. daļu – 24 punkti.